

SINISEN TULEVAISUUDEN

25 toimenpidettä nuorten syrjäytymisen estämiseksi

Nuorten syrjäytyminen on Suomen suurimpia haasteita. Siniset haluaa luoda turvallisen yhteiskunnan, jossa jokaisella nuorella on paikkansa. Nuorten työllisyyden, opintomahdollisuuksien ja harrastamisen edistäminen sekä yksinäisyyden ja pahoinvoinnin torjunta vaativat tulevana vuosina erityisen suurta huomiota.

Siniset edellyttää, että suomalainen yhteiskunta huolehtii myös niistä jäsenistään, jotka eivät siihen itse pysty. Sinisten tavoite on tukea lapsia ja nuoria sekä heidän perheitään mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Tällä hallituskaudella saavutettu talouskasvu ja työllisyyden kohentuminen luovat hyvän pohjan nuorten ja koko isänmaan tulevaisuudelle.

KOULUTUS JA VAPAA-AIKA

- 1. STOP koulukiusaamiselle!** Kiusaamiseen ja väkivaltaan on puututtava jämäkästi. Etenkin tulee puuttua paremmin sosiaalisessa mediassa ja koulumatkoilla tapahtuvaan kiusaamiseen. Jännittäjiä ja luokan vaihtajia on tuettava. Kiusatun sijaan kiusaajan tulee vaihtaa koulua. On otettava käyttöön ilmoitusmenettely, jolla oppilaat ja koulun henkilökunta veloitetaan kertomaan näkemästään tai kokemastaan kiusaamisesta. Myös koulukiusaamisen päätymistä on seurattava.
- 2. Yksinäisyyden ehkäisyn toimenpideohjelma.** Ihmissuhteiden ja aktiviteettien puuttuminen johtaa ulkopuolisuuden kokemukseen. Siksi seuraavalla hallituskaudella on luotava poikkihallinnollinen toimenpideohjelma, jolla torjutaan lisääntyntä yksinäisyyttä.
- 3. Digitaaliset nuorisotalot.** Perinteiset nuorisotalot tavoittavat vain pienen osan nuorista. Luomalla digitaalisia nuorisotaloja voidaan tavoittaa monta netin ääressä olevaa nuorta ja tukea sosiaalisten suhteiden syntymistä sekä ohjata heitä tukipalveluihin.
- 4. Opinto-ohjaus kuntoon.** Opintojen ohjauksella edistetään sopivan alan löytymistä sekä ehkäistään välivuotia ja keskeyttämisä. Opinto-ohjauksen saatavuutta, henkilökohtaista ohjaamista ja jälkiohjausta on parannettava jokaisella opintoasteella.
- 5. Tukea pääsykoevalmistautumiseen.** Pääsykokeita hyödyntävien oppilaitosten on tuettava nuoria kokeeseen valmistautumisessa, jolloin jokainen saisi varallisuuteensa katsomatta tukea pääsykoemateriaaliin perehtymisessä. Verkossa toteutettu valmennus edistäisi myös alueellista tasa-arvoa.
- 6. Työelämä- ja yrittäjyystieto pakolliseksi kouluihin.** Siniset esittää työelämä- ja yrittäjyystiedon lisäämistä oppiaineeksi perusopetukseen, jolloin nuoret saisivat tarvittavia taitoja työelämässä pärjäämiseen. Myös lukioissa ja ammatillisessa koulutuksessa on laajennettava yrittäjyyskurssien tarjontaa.
- 7. Toimivat oppisopimusmarkkinat.** Koulunpenkki ei houkuttele kaikkia, joten työssäoppimista on lisättävä. Siniset haluaa kaksinkertaistaa oppisopimuskoulutuksen määrän. Kisälliksi haluavan pitää aina päästä mestarin oppiin.
- 8. Lähiopetus ja kaveriporukka.** Riittävästä lähiopetuksen määrästä on huolehdittava ja on varmistettava, ettei oppilasta tule liian yksilövetoinen. Monille kaveriporukan merkitys on suuri ja puurtaminen sujuu paremmin, kun on tukiverkkoa ympärillä.
- 9. Sosiaaliset taidot ja tunnetaidot.** Vuorovaikutustaitojen opettelu on otettava kiinteämmiin osaksi koulupolkua. Näitä taitoja harjoittamalla ehkäistään kiusaamista ja yksinäisyyttä, ja parannetaan valmiuksia solmia ystävyyssuhteita ja tulla toimeen hankalienkin tunteiden kanssa.
- 10. Laadukasta varhaiskasvatusta.** Panostetaan varhaiskasvatuksen laatuun mm. osapäivähoidon erillisestä mitoitetusta luopumalla. Turvallinen ympäristö, mahdollisuus oppimiseen ja pysyvät hoitosuhteet ovat lapsille tärkeitä. Varhaiskasvatuksesta hyötyvät erityisesti syrjäytymisvaarassa olevat lapset.
- 11. Harrastuspassi valtakunnalliseksi.** Sinisten hallituksessa toteuttama Harrastuspassi tulee levittää kaikkien kuntien käyttöön. Harrastuspassi on nuorten älypuhelinsovellus, jolla nuori pääsee helposti ja jopa maksuttomasti kokeilemaan eri harrastuksia. Harrastuspassi edistää mahdollisuuksien tasa-arvoa perheiden varallisuudesta riippumatta.
- 12. Tukea edullisiin liikuntaharrastuksiin.** Liikunta lisää henkistä ja fyysistä hyvinvointia. Harrastusmahdollisuudet on pyrittävä sijoittamaan lähelle koulua ja koulupäivän yhteyteen, mikä laskee kynnystä osallistua harrastuksiin. Seuraavalla hallituskaudella on kasvatettava seuratuksia, jolla tuetaan nimenomaan lasten ja nuorten harrastuksia, joiden kuukausimaksut ovat alle 50 euroa.

13. Kutsunnat kaikille. Kutsunnat tulee laajentaa koskemaan koko ikäluokkaa. Tällöin kutsunnoissa voidaan tavoittaa kaikki nuoret kerralla, saada tietoa nuorten terveydentilasta, jakaa tietoa nuorten tukipalveluista sekä kannustaa nuoria liikunnan pariin.

TUKI JA TURVA

- 14. Yhden luukun taktiikka.** Nuorten tukipalvelut koulutus-, työllistymis- ja harrastusasioissa on keskitettävä ympäri maata toimiviin Ohjaamoihin, joka on vakiinnutettu, menestynyt ja laajasti nuorten kehumana konsepti. Ohjaamot tarjoavat tukea nuorten arjen hallintaan.
- 15. Lapsiperheköyhyyttä ehkäistävä.** Hyvistä koulutusmahdollisuuksista on huolehdittava ja köyhiä lapsiperheitä tuettava. Sinisten aloitteesta hyväksytty lähes 50 euron kuukausittainen oppimateriaalilisä on hyvä alku köyhien perheiden tukemiseksi. Opintotuen huoltajakorotus on nostettava 75 eurosta 150 euroon. Täydentävään toimeentulotukeen tulee määritellä yhteneväiset summat, joilla lapsien harrastuksia tuetaan.
- 16. Etsivällä nuorisotyöllä suoraan kentälle.** Etsivän nuorisotyön toiminta on arvokasta syrjäytymisen ehkäisemisessä ja sen rahoitus on turvattava. Nuorten yksilöllistä kohtaamista täytyy lisätä esimerkiksi liikkumalla nuorten parissa lähiöissä, kouluissa ja kauppakeskuksissa. Jokaisella syrjäytyneellä nuorella tulisi olla jokin luottoaikainen tai tukiperhe, jonka luokse kääntyä. Näin myös yksilöitä vastuutetaan kantamaan huolta nuorista.
- 17. Mielenterveyspalveluiden saatavuutta parannettava.** Mielenterveysongelmiin on päättäväisesti puututtava jo varhaisessa vaiheessa. Etenkin tulisi kiinnittää huomiota hoitoon pääsemisen nopeuttamiseen. Myös päihde-, peli- ja some-riippuvuuteen tarjottavaa apua ja vanhemmille suunnattavaa kasvatustukea on syytä kehittää.
- 18. Lastensuojelun aliresursointiin on puututtava.** Lastensuojelun alimiehitystä on ehkäistävä. Sopiva asiakasmäärä on korkeintaan 30 lasta sosiaalityöntekijää kohden. Liian suuret asiakasmäärät lisäävät riskiä väriin päätöksiin ja heikentävät lasten mahdollisuuksia tuen saantiin.
- 19. Lastensuojelun jälkihuoltoon panostettava.** Nuorille tulee tarjota psykososiaalista tukea aina sijoituksen loppumisen jälkeen, jolla tuetaan aikuiselämään siirtymistä. Jälkihuollon pitää olla muutakin kuin pelkkä asunnon hankinta ja toimeentulon turvaaminen.
- 20. Vanhemmuutta tuettava.** Tarjotaan lapsiperheille lisää palveluita vanhemmuuden tueksi. Sähköiset tukipalvelut vanhemmille on otettava käyttöön koko maassa, ja tukea on tarjottava myös kouluikäisten lasten ja nuorten vanhemmille.
- 21. Sininen perusturva käyttöön.** Sinisten perusturvamalli takaa heikoimmassa asemassa oleville perusturvan ilman byrokratiavuorta. Lisäksi se tekee työnteosta aina kannattavaa, koska matalapalkkaisille maksetaan palkan päälle käänteistä tuloveroa. Tämä tukee etenkin nuoria, jotka tekevät tyypillisesti lyhyitä määräaikaista työsuhteita.
- 22. Pikavippien mainonta kiellettävä.** Pikavipit aiheuttavat monille nuorille velkakierteen, jonka seuraukset näkyvät vuosien tai jopa vuosikymmenten päähän elämässä. Ylivelkaantumisesta on hillittävä esimerkiksi pikavippien mainontakiellolla ja asettamalla korkokatto.
- 23. Alueiden eriarvoistuminen pysäytettävä.** Asuntopolitiikalla ja kaavoituksella on vaikutettava siihen, että erilaisista koulutus- ja kulttuuritaustoista lähtöisin olevia perheitä asuu samoilla alueilla. Jotta kotoutuminen onnistuu, maahanmuuttajien ei tulisi keskittyä vain suurten kaupunkien lähiöihin, jonne huono-osaisuus kasaantuu. Jakautuminen hyviin ja huonompiin kouluihin on estettävä. Koulujen arvostusta on kohotettava mm. erikoistumislinjojen avulla.
- 24. Maahanmuuttajanuoret osaksi suomalaista yhteiskuntaa.** Maahanmuuttajanuorten syrjäytyminen on kasvava ilmiö. Tärkeintä on vuorovaikutus kantaväestöön kuuluvien nuorten kanssa, jotta esimerkiksi suomen kielen oppiminen toteutuu. Esimerkiksi maahanmuuttajatyttöjen on tärkeä osallistua liikunta- ja terveyskasvatukseen, ja erillisten maahanmuuttajapalvelujen, -ryhmien ja -nuorisotilojen sijaan on pyrittävä yhteistoimintaan. On myös korostettava naisten ja miesten tasa-arvoa työllistymisen ja opiskelumahdollisuuksien edistämiseksi.
- 25. Ennaltaehkäisyä pysyvällä rahoituksella.** Palveluiden painopistettä on yhä saatava vietyä korjaavista toimenpiteistä enemmän ennaltaehkäisyyn ja lyhytkestoisista paikallisista hankkeista on päästävä pitkäjänteiseen, valtakunnalliseen toimintaan. Hyvät käytännöt on otettava käyttöön koko maassa pysyvällä rahoituksella.

